

Tlake, vozne in ročne rabote, ki je bila takrat v navadi, ta urbar ne našteva; zato so imeli brezdvomno drug zapisnik.

Koncem 18. veka je vurberški grajščini odrajavalo davek 488 hiš, ki so bile razvrščene v 21 županij. Skupni grajščinski dohodki so po zapisu deželne zemljiške knjige znašali takrat 3799 gld. 26 kr. dominikalne in 182 gld. 53 kr. 1 d. rustikalne štibre.

Podložniki so bivali v sledečih krajih: Arjavce, Dragovič, Grajena, Grajensčak, Jirševci, Hvaletinci, Kanža, Krčevina, Sv. Martin, Nadvišec, Placerje, Zavrli Žikarci, Selce, Žihlava, Sovjak, Starošinci, Mestni vrh, Stražišče, Drstelje, Čermiljensak, Zimica in Vumbah.¹⁾

Vsled l. 1850. in 1851. dognane rešitve znaša odškodna glavnica 97.619 gld. 20 kr. srebra.²⁾

Kakor svoje dni, poseda grajščina še tudi dandanes obširna lastna zemljišča. Ta so l. 1859. merila vkup 1006 oralov in 1300 □ seznjev, in sicer: 113 oralov 200 sezn. njiv, 173 oralov travnikov, 41 oralov 200 □ s. pašnikov, 56 oralov vinogradov, 618 oralov 900 □ sezn. hoste, 1 oral 1300 □ sezn. stavišča in 3 orale 1300 □ s. nerodovitne zemlje. Med njive in travnike všteti so tudi sadovnjaki.³⁾

Mnogovrstne sodnijske, davkarske in gospodarstvene posle oskrbovali in opravljali so s pomočjo raznih nižjih uradnikov in pisarjev tako imenovani oskrbniki ali »ferboltarji« (Praefecti — Pfleger — Verwalter), ki so do l. 1850. bili tudi okrajni komisarji, krajni in kriminalni sodniki, tedaj vsekako veljavne in imenitne osebe. Ljudstvo se jih je zelo balo, kajti bili so strogi in večinoma zelo trdosrčni. Zaradi kake majhne zamere dali so kmeta takoj v »kajho« zapreti ali pa na klop položiti, da mu jih je berič — »licitor« — nameril.

Naj navedemo tukaj nekatere oskrbniške vurberške grajščine, katere smo v raznih zapisnikih zasledili.

Narringer Kristof, 1469, 1470. Bil je s svojim gospodom Janezom Stubenberskim pristaš Andreja Baumkircherja.⁴⁾

Wanster Simon, oskrbnik v Vurbergu, je dne 2. marcija 1498 pečatil listino, s katero je ptujski meščan Jurij Hutar prodal Matiji Tančiču dva vinograda na Gornji Grajeni.⁵⁾

Ennstaller Jurij, Stubenbergov oskrbnik v Vurbergu, je l. 1546. tožil lastnika Markovec, Preinerja, zaradi Šturmovca pri deželni vladi.⁶⁾

Pibertaller Janez Jakob, oskrbnik v Vurbergu je dne 7. avgusta 1683 prosil deželno vlado, naj bi mu dva centa smodnika poslala, pa ni nič dobil.⁷⁾

Flosser Janez Mihael pl. Rosenfeldt, oskrbnik od 1700 do l. 1720, potem v Ormožu.

Knez Janez Mihael, »Praefectus apud Excell. D. D. Comitem ab Attembs« je bil 9. julija 1725 v Mariboru poročen z Marijo Cecilijo Protman.

Purgaj Janez Jurij, 1728 oskrbnik v Vurbergu, od koder je koncem l. 1731. odšel v Negovo, kjer je služboval do l. 1752.

Roth Gašpar Jožef, oskrbnik 1740.

Essel Mihael, »Praefectus« 1746, 1747.

Kuglmayr Franc Anton, oskrbnik 1748—1755. Njegov v Vurbergu dne 7. sept. 1751 rojeni sin Jožef

je postal benediktinec z redovnim imenom P. Gothard ter je bil 17. aprila 1788 izvoljen opatom v Admontu. Frankl Jakob Jožef, oskrbnik v Vurbergu 1755 do 1761.

Pichler Franc, oskrbnik 1761—1771.

Wagner Jožef, oskrbnik 1771—1776.

Perizhoff Janez Nep. Franc pl. Ehrenheimb, oskrbnik 1776—1780.

Seraphin Jožef Janez, oskrbnik 1780—1805.

Dežman Anton, oskrbnik 1805—1807.

Friedrich Inocencij, oskrbnik od l. 1807. do 15. julija 1833, ko je 53 let star umrl.

Satory Jožef, oskrbnik od l. 1833 do svoje smrti dne 30. oktobra 1844. Ta je župniji sporočil 1000 gld. srebra.

Lipič Anton, oskrbnik od leta 1844. do 10. julija 1862, ko je umrl.

Ramuta Franc, večletni uradnik v Vurbergu, je postal l. 1862. oskrbnik ter je umrl 27. aprila 1868, star 73 let.

Lesser Vinko, oskrbnik od l. 1868. do svoje smrti 11. sept. 1875.

Sužnik Ferdinand, oskrbnik od l. 1875., je bil leta 1884. odstavljen.

Zeiler Jožef, oskrbnik 1884—1887.

Vetter Pavel, oskrbnik 1887—1889.

Adamec Karol, oskrbnik od l. junija 1889.

Smešnica. Gospodinja pri obedu reče hlapčku: »Zakaj pa svojega kosa mesa ne poješ?« — »Prevročje je«, reče hlapček. — »Saj znaš pihati«, zavrne ga gospodinja. — »Bi že, pa si ne upam; Bog vé, kako daleč bi košček odpihnil!«

Razne stvari.

(Milostlj. knezoškof) bolehajo že več tednov vsled unetja v kolenu, kakor smo bili poročali pred mesecem dnij. Zadnje dni pa se je bolezen shujšala. Mili Bog daj, da se jim kmalu obrne na bolje!

(Slovensko društvo) v imenu vseh štajarskih Slovencev najodločnejše protestuje proti slavljenju Bismarka v imenu cele Stajarske. Odbor.

(Zaupnico) je slov. deželni poslanec izrekel obč. zastop Vučje vesi pri Ljutomeru, ker so izstopili iz deželnega zbora, in je o tem obvestil gosp. poslanca dr. Iv. Dečka.

(Trg Sevnica zoper bismarkovanje.) Občinski odbor sevnški je sklenil jednoglasno protest zoper slavljenje 80 etnice Bismarkove in ta protest poslal takozvanemu velikemu odboru. Slovenci ne morejo nikdar privoliti, da bi se tudi v njih imenu proslavljala sovražnik Avstrije in Slovanov.

(Trga Velenje) občinski zastop je oni dan sklenil protest zoper bismarkovanje. Vsak Avstrijec, bodi tudi Nemec, omadežuje svoje avstrijsko poštenje, če slavi največjega sovražnika Avetrije. Krinka trozveze, za katero se Nemci skrivajo, je le hinavstvo in farizejstvo.

(Obnovljenje misijona) bode v Mariboru v stolni cerkvi od 31. marcija do 11. aprila t. l. Vodili ga bodo nemški čč. oo. jezuiti H. Abel, R. Senfelder in Ed. Fischer.

(Nesreča na železnici.) Blizu Št. Pöltena na Nižjem Avstrijskem je v noči 21. t. m. razpočil kotel lokomotive, ki je peljala osebni vlak z Dunaja v Solnograd. Strojvodja, kurilec in jeden konduktar so bili na kosce raztrgani. Vagoni so bili le malo poškodovani.

Oglejaka marka je bila manj vredna, kajti računili so pol-drugo za 1 funt.

¹⁾ C. Schmutz, Hist.-top. Lexicon v. St., IV., 414.

²⁾ in ³⁾ Dr. F. X. Hlubek, Ein treues Bild d. H. St., 127 in 83.

⁴⁾ Dr. Alb. v. Muchar, Gesch. Steierm., VIII., 53, 54, 65, 66, 67 in 73.

⁵⁾ Izvirna listina na pergamentu pri minoritih v Ptuj.

⁶⁾ Izvirna listina v Dornovi.

⁷⁾ Beitr. z. K. steier. Gesch., XX, 80.

(Občinski zastop jareninski) je v seji 17. sušca t. l. enoglasno sklenil, izreči g. Francu Robiču za njegovo uspešno delovanje in veliki trud kot deželni in državni poslanec dolžno zahvalo in popolno zaupanje.

(Vabilo na naročbo.) S tem uljudno vabim na naročbo knjige: »Navod o snovanji in poslovanji slovenskih posojilnic«, ki bode obsegala 150 strani in stala nevezana 1 gld.; vezana 1 gld. 20 kr.

Ivan Lapajne v Krškem.

(Priatelji slov. godbe) v Vojniku so že dobili tamburice in se pridno vadijo. Kaj to pomeni za ondotne razmere, kaže dotična novica v »Deutsche Wacht«, kjer se naziva tamburanje stvar panslavistična. Mi pojemo in vas — je strah!

(Promocija.) Na graškem vseučilišču je bil te dni g. Oskar Orosel, ki je pred tednom postal v Celju avskultant, promoviran doktorjem prava.

(Wolfovega slovensko-nemškega slovarja), ki ga urejuje prof. M. Pleteršnik, izšel je 18. sešitek, ki prinaša besede »sedmič« do »spisnica«.

(Nadvojvodinja Štefanija), katera je več tednov bivala v Opatiji, podala se je dne 26. t. m. na daljše potovanje po Sredozemskem morju. Velikonočne praznike bode preživela v Jeruzalemu.

(Skušnje za učiteljsko sposobnost) spomladi pričene se v Mariboru dne 6. maja ob 8. uri zjutraj. Prošnje do 30. aprila.

(V Gradcu) se snuje na jezo vseh Bismarkovcev zabavno in izobraževalno društvo »Edinost« za slovenske delavce in obrtnike, katerih je mnogo v Gradcu. Novo društvo bode nepolitično, namen mu bode, gojiti domače petje in širiti omiko z dobrimi knjigami.

(Vraž.) Na Moravskem je obolel neki udovi 13letni sin. Žena je mislila, da bo otroku toplota koristila. Zaprla ga je torej, branečega se, v peč, v kateri je ravnokar kruh spekla. Čez malo časa ga je izvelkla na pol spečenega. Revež je v 2 dneh umrl.

(Koliko prihraniš) v 50letih, ako vložiš v hranilnico 90 kr.? Čez 50 let greš po denar, vzdigneš ves kapital z »činžem« vred na »bukvice« in »potegneš« celih 80 kr. Knjižica stane namreč 10 kr., obrestij pa od manj, kakor 1 gld. ni.

(Obrekovanje) je sicer po paragrafu prepovedano. Zgodi pa se včasih, da sodišče samo razsoja tako, da pripisuje človeku nenravnost, ker si drugače niti misliti ne more življenja. Tako med drugim razsodba o. sodišča, recimo, v deveti deželi.

(Sodbe so različne) večkrat pri enem in istem sodišču. Letos je obsodilo o. sodišča nekje daleč dva kridatarja zaradi več deset tisoč goldinarjev primanjkljaja na skupej sedem tednov, drugega pa zaradi nekaj sto goldinarjev na eden celi mesec.

(Dve pesmi) o nekaterih nemčurjih romajo okrog po župniji vojniški. Ubogi nemčurji, kako jih pesnik »Falelaj« izdeluje! Še nam se usmilijo; sami sebi pa ne, ker se brž ne bodo poboljšali.

(Častno občanstvo.) Občinski zastop pri Sv. Barbari v Halozah je imenoval gg. Antona Gregoriča in notarja S. Ožgana na Ptuj za častna občana zaradi njihovih domoljubnih zaslug.

(Samomor.) V Jursencih pri Ptuj se je one dni obesil samski posestnik Lenart. Pravijo, da je storil ta grozni čin v pijanosti.

(V hotelu) »Meran« v Mariboru se je ono noč neki potovalec spravljaj spat. Kar pod posteljo nekaj zašumi. Pogleda in zapazi pod posteljo neznanega moža. Naglo se potovalec obleče ter kliče na pomoč. Ljudje so prihiteli ter onega moža izročili redarjem. Imel je velik nož pri sebi in bukvice na ime Janez Potepan iz Jablanice na Kranjskem.

(Zivinozdravniški izpiti) v smislu minister-ske odredbe z dne 21. marca 1873 se bodo vršili maja v Gradcu. Prošnje do 15. aprila ces. namestništvu v Gradcu.

(Dovoljenje) dalo je c. kr. namestništvo mariborskemu zavodu čč. šolskih sester, da smejo po Štajarskem do 6. avgusta pobirati milih darov za zavod.

(Glavni zbor »cesarjevič Rudolfovega« sadjerejskega društva) za Spodnji Štajar bode dne 7. aprila ob 1/4. uri popoldne pri Cestnem Jožetu. Dnevni red: 1. poročilo ravnatelja; 2. govor potovalnega učitelja gosp. J. Beleta; 3. izvolitev predsednika; 4. nasveti. K temu zborovanju vse p. n. kmetovalce uljudno vabi ravnateljstvo.

(Povodenj v Celju.) Savinja je dne 26. t. m. izstopila in pouzročila povodenj, kakoršne že šest let ni bilo v Celju in okolici.

(Poneverjenje na ogerski pošti). Židovski poštni oficial v Rabu, Makso Klopfer, je poneveril 22.000 gld. in pobegnil bojda na Dunaj.

(Pijani voli). V Monakovem so iz neke pivovarne voli peljali pivo na železnico. Nekaj časa so se opotekovali, potem so se pa začeli valjati po cesti. Bili so — pijani. Dognalo se je, da so voli na dvorišču pivovarne stali dalj časa poleg odprtega soda piva in se ga navlekli.

(Duhovnik — žrtva spovedne molčečnosti). Pred 5 leti so vsi liberalni listi poročali, da je katol. duhovnik Domoulin na Francoskem umoril in oropal bogato gospo. Nesrečnega so obsodili v dosmrtno ječo. Doumolin je bil žrtva spovedne molčečnosti. Pred kratkim je umrl pravi morilec, kateri ni bil nihče drugi, nego njegov cerkvenik. Morilec je na smrtni postelji pred 4 pričami obstal, da je gospo umoril in da je na dan umora šel k svojemu župniku k spovedi, da ta ni mogel pričati zoper njega.

(Sv. post in naša mesta.) V letošnjem postnem času sta se v Mariboru priredila že dva plesa, v starodavnem Ptuj pa na god sv. Jožefa v kazini maskarada s plesom. Dolg je bil pust, dolg, ali za te brezverneže še prekratek, kakor je tudi njihova pamet brž prekratka.

(Potres.) Oni ponedeljek po 3/4.12. uri opoldne se je v Trbovljah opazil za tri sekunde precej močen sunljaj od juga na sever.

(Nekaj o kavi.) To že marsikdo vé, da navadna kava ni za otroke, tudi odraslim prej škoduje, kakor koristi. Zato je dobro, ako se kavi primeša sladna kava, n. pr. Oelzova, katero župnik Kneipp priporočajo.

(Ozimini) se je preteklo zimo slabo godilo; hudo je zgnila, zlasti rž. Zato je cena žitu nekoliko poskočila.

(Priporočba.) Zavarovanja vseh vrst pri »Unio Catholica«, Gradec, Radecky-jeva cesta št. 1. Zastopniki na deželi se želijo.

Listič uredništva. G. Čst-o. Na dotično nikdar ne odgovarjamo, le tokrat, ker velja 3. — G. M. O. v Z. Novic štiri mesece starih, ne sprejemamo.

Hennebergova svila

4-16

— edino le pristna, če se naroči naravnoč pri mojih tovarnah — črna, bela in barvana, m. od 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damast itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.). Poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.

[Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dv. list), Zürich.

Loterijne številke.

Gradec 23. marca 1895: 67, 39, 20, 11, 14
Dunaj " " 36, 1, 26, 10, 47